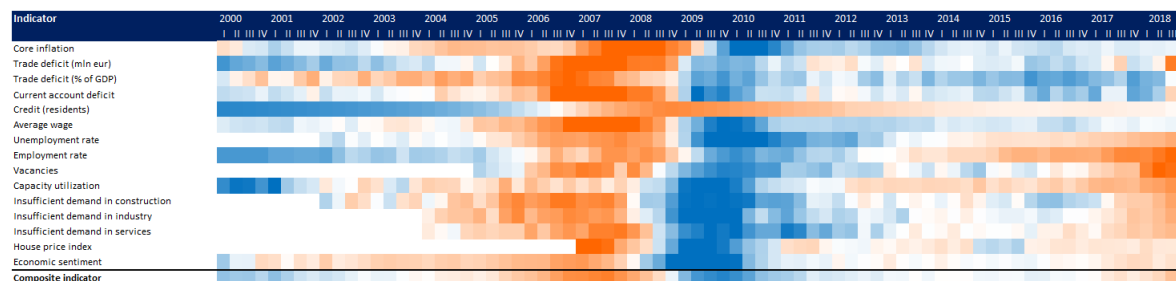

EKONOMIKAS SILTUMA KARTE UN EKONOMIKAS CIKLU ATPAZĪŠANA

Tā kā ekonomikas izaugsme bijusi straujāka nekā iepriekšējos gados – 2017. un 2018. – prognozēts, izlaižu starpība ir pieaugusi, rosinot veikt ierobežojošu fiskālo politiku. Lai izprastu to ekonomikas ciklu attīstību, kas palīdzētu vadīt makroekonomiskās prognozes apstiprināšanas procedūru, Padome ir izveidojusi salikto rādītāju, kas sastāv no vairākiem mainīgajiem un raksturo ciklisko faktoru izmaiņas. Saliktais rādītājs tiek publicēts Padomes mājas lapā – <http://fdp.gov.lv/ekonomikas-siltuma-karte> un vispirms tiek apspriests Padomes blogā – <http://sekretariats.blogspot.com/2018/12/latvijas-ekonomikas-siltuma-karte.html>.

Saliktais rādītājs tiek aprēķināts kā standartizētu mainīgo vidējā vērtība. Datu aprēķināšanas metodika un soļi ir izklāstīti iepriekš minētajā mājas lapā. Tajā pašā laikā šo analīzi plānots turpināt paplašināt ar citiem cikliskiem rādītājiem, šo mainīgo izvēle nav viennozīmīgi uzskatāma par ekonomisko ciklu vislabāk raksturojošo. Padome aicina FM norādīt mainīgos, kurus uzskata par svarīgiem un iekļaujamiem arī turpmāk.

4.pielikuma 1.attēls. Ekonomikas siltuma karte.

Augstāk redzamajā attēlā iespējams novērot saliktā rādītāja "uzkaršanu" kopš 2017. gada sākuma, it īpaši 2018. gada 2. un 3. ceturksnī. Strauja ekonomiskā augsme nav vērojama pirmo reizi, iepriekš tā bija novērojama kopš 2005. gada nogales / 2006. gada sākuma. Šis laiks, kā zināms, bija periods pirms globālās ekonomiskās krīzes

Katra cikla uzkaršanas fāzi raksturo dažādi indikatori, piemēram, 2006. gadā strauji pieauga inflācija, kas šobrīd Latvijā nav novērojams, tomēr līdzīgi kā iepriekš 2007. gadā, pašlaik visstraujāk ir **"uzkarsis" darba tirgus**, pieaugot nodarbinātības un aktivitātes līmenim, bet vienlaikus arī brīvo darbavietu skaitam, tiek norādīts uz joprojām augsto strukturālā bezdarba komponenti un samazinājumu pamatā cikliskā bezdarba komponentē. **Jaudu noslodze ražošanas sektorā ir vēsturiski augstākajā līmenī** un nepietiekams pieprasījums vairs nav būtisks uzņēmējdarbību ierobežojošs faktors.

Pat tad, ja būs vērojama ekonomikas augsmes sabremzēšanās, risku iestāšanās rezultātā, kas parādījušies 2018.-2019. gadā (zemāks ārējais pieprasījums, Brexit, "uzkarsis" darba tirgus un reputācijas risks banku nozarē), ekonomiskā izaugsme ir augsta, kas liecina par ekonomikas augšupeju. Fiskālās disciplīnas padome atkārtoti uzsver, ka ekonomikas izaugsmes laikā valdībai ir jāplāno budžeta fiskālā bilance **ar pārpalikumu**.